

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617204200
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3617204200.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobkyne V. Z., bytom H., O. XXX/X proti žalovanému POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti zmlúv a iné, na odvolanie žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 4Csp/40/2017-170 zo dňa 4. septembra 2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I., II., V., VI. a závislých výrokoch VIII. a IX. **p o t v r d z u j e .**

II. Žiadna zo strán **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úver zo zmluvy o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov (výrok I.), určil, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 401300821 zo dňa 23.01.2014 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov (výrok II.), zamietol žalobu v časti o určenie, že zmluva o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná (výrok III.), zamietol žalobu v časti o určenie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 401300821 zo dňa 23.01.2014 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná (výrok IV.), žalobu v časti o zaplatenie sumy 484,- eur zamietol (výrok V.), žalobu v časti o zaplatenie sumy 170,- eur zamietol (výrok VI.), konanie v časti o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zastavil (výrok VII.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu v sume 199,- eur na účet Slovenskej pošty a.s. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VIII.) a žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok IX.). Rozhodnutie právne odôvodnil za použitia § 52 ods. 1, 3 a 4, § 107 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 9 ods. 2 písm. f), i), j) a k), § 11 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 137 písm. d), § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou proti žalovanému domáhala určenia, že zmluva o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 je neplatná, určenia, že zmluva o úvere č. 401300821 zo dňa 23.1.2014 je neplatná a určenia, že úver zo zmluvy o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 uzavretej medzi ňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, že úver zo zmluvy o úvere č. 401300821 zo dňa 23.1.2014 uzavretej medzi ňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa sa zároveň domáhala proti žalovanému zaplatenia sumy 484,- eur a 170,- eur a zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 21.11.2012 žalobkyňa ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzavreli zmluvu o úvere č. 401300279, na základe ktorej veriteľ poskytol

dlužníkovi peňažné prostriedky v sume 500,- eur. Dlužník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť veriteľovi spolu s príslušným poplatkom celkovo v sume 984,- eur v 12 mesačných splátkach po 82,- eur počnúc dňom 15.12.2012. V zmluve nie sú uvedené základné údaje ako napríklad výška úrokovej sadzby, výška RPMN, výška priemernej RPMN či konečná splatnosť spotrebiteľského úveru. Podľa oznámenia o splatení úveru vystaveného žalovaným úver zo zmluvy č. 401300279 žalobkyňa uhradila v plnej výške 21.10.2013. Dňa 23.1.2014 žalobkyňa ako dlužník a žalovaný ako veriteľ uzavreli zmluvu o úvere č. 401300821, na základe ktorej veriteľ poskytol dlužníkovi peňažné prostriedky v sume 200,- eur. Dlužník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť veriteľovi a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 170,- eur, t.j. zaplatiť celkovo čiastku 370,- eur. Dlužník sa zaviazal v rámci dohody o plnení v splátkach uzavretej 23.1.2014 túto sumu splatiť v 10 mesačných splátkach po 37,- eur, vždy k 20. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 20.2.2014. Termín konečnej splatnosti úveru bol stanovený na 20.11.2014. RPMN bola v zmluve o úvere č. 401300821 uvedená vo výške 109,22 %, priemerná RPMN vo výške 50,91 %. V dohode o plnení v splátkach, ktorá bola uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere č. 401300821 bola RPMN uvedená vo výške 337,91 % a priemerná RPMN vo výške 50,91 %. Podľa oznámenia o splatení úveru vystaveného žalovaným úver zo zmluvy č. 401300821 žalobkyňa uhradila v plnej výške 3.12.2014. Na podklade vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobe žalobkyne je možné vyhovieť iba v určitých častiach. V prvom rade sa zaoberal prípustnosťou podania žaloby o určenie neplatnosti zmlúv o úvere a žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov zo zmlúv o úvere. Vychádzal z toho, že prípustnosť týchto žalôb v čase vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej vyplýva z § 137 písm. d/ CSP v spojení s § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2018. Poskytnuté spotrebiteľské úvery z oboch zmlúv o úvere sú bezúročné a bez poplatkov. V zmluve o úvere č. 401300279 úplne absentujú údaje vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. ako napríklad údaj o RPMN alebo priemernej RPMN. V zmluve o úvere č. 401300821 je uvedený nesprávny údaj o priemernej RPMN, absentuje tiež údaj o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, pretože samotná dohoda o úroku z úveru je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Na základe týchto skutočností súd určil, že poskytnuté úvery sú bezúročné a bez poplatkov. V časti, v ktorej sa žalobkyňa žalobou domáhala určenia neplatnosti oboch zmlúv o úvere, musel súd žalobu zamietnuť. Žalobkyňa pokiaľ ide o tieto časti žaloby neuniesla bremeno tvrdenia a už vôbec nie dôkazné bremeno. Žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy o úvere č. 401300279 je premlčané ako v rámci dvojročnej subjektívnej, tak aj v rámci trojročnej objektívnej premlčacej lehoty. Z oznámenia o splatení úveru č. 401300279 vyplynulo, že úver bol v plnej výške splatený najneskôr 21.10.2013, preto tento deň je dňom, kedy najneskôr k bezdôvodnému obohateniu žalovaného došlo. Keďže žaloba bola na súde podaná až 23.10.2017, je zrejme, že trojročná objektívna premlčacia lehota uplynula a nie je potrebné skúmať či uplynula aj subjektívna premlčacia lehota, pretože k premlčaniu práva dôjde uplynutím, čo i len jednej z premlčacích lehôt. K rovnakému záveru, k akému dospel súd v prípade zmluvy o úvere č. 401300279, dospel súd aj v prípade zmluvy o úvere č. 401300821, a teda, že aj právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z tejto zmluvy je premlčané, a to v rámci subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného z dôvodu preplatenia istiny čerpaného úveru žalobkyňou vzniklo až v okamihu, kedy žalobkyňa prvýkrát preplatila istinu čerpaného úveru, teda nie osobitne pri každej žalobkyňou zaplatenej splátke úveru, ale až prvou platbou na čerpaný úver, ktorá presiahla splatenú istinu úveru, teda až dňa 31.7.2014, kedy žalobkyňa zaplatila 37 € /len v rozsahu 22 €, pretože zvyšok 15 € žalobkyňa ešte platila na istinu úveru/. K ďalšiemu bezdôvodnému obohateniu došlo 2.9.2014, kedy zaplatila žalobkyňa sumu 37 €, dňa 3.10.2014, kedy zaplatila sumu 37 €, dňa 4.11.2014, kedy zaplatila sumu 37 € a dňa 3.12.2014, kedy zaplatila sumu 37 €. Od momentu, kedy žalovaný prijal uvedené platby žalobkyne tak vzniklo v rozsahu platieb /pri prvej uvedenej platbe len v rozsahu 22 €/ žalovaným bezdôvodné obohatenie, a od tohto momentu začala plynúť objektívna trojročná premlčacia doba práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia lehota práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia do uplatnenia tohto práva žalobou podanou na súde dňa 23.10.2017 preto márne uplynula ohľadne všetkých splátok. Vzhľadom na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia dôvodne, súd žalobu v časti o zaplatenia sumy 484,- eur a 170,- eur zamietol. Na pojednávaní konanom 04.07.2018 vzala žalobkyňa žalobu späť v časti o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, preto súd v tejto časti konanie zastavil. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa bola v spore oslobodená od súdnych poplatkov a v časti, v ktorej sa domáhala určenia, že úvery zo zmluvy o úvere č. 401300279 a zo zmluvy o úvere č. 401300821 sú bezúročné a bez poplatkov, bola úspešná, prešla poplatková povinnosť na žalovaného, a preto súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť súdny poplatok za žalobu v sume 199,- eur (2 x 99,50 eur) na účet Slovenskej pošty, a. s. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu

trov konania súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože v prejednávanej veci mali žalobkyňa i žalovaný len čiastočný úspech.

3. Žalobkyňa svojím odvolaním podaným včas napadla rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. a VI. Uviedla, že súd prvej inštancie mal za to, že sa jej ako žalobcovi nepodarilo dostatočne preukázať úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť, aj napriek tomu, že žalovaný v čase podpisu oboch zmlúv poskytoval pôžičky na slovenskom trhu dlhodobo, teda mal vedieť aké náležitosti majú zmluvy o spotrebiteľských úveroch zo zákona obsahovať, taktiež už v danom období boli vedené proti žalovanému viaceré súdne konania a z rozsudkov mu muselo byť jasné, že postupuje vo svojich zmluvách nezákonne. Aj napriek tomu naďalej uzatváral so spotrebiteľmi také zmluvy, ktoré obsahovali množstvo neprijateľných podmienok a preto má žalobkyňa za to, že žalovaný postupoval takto úmyselne s cieľom získania nezákonného obohatenia. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozsudok Okresného súdu Vranov n/T, sp.zn. 4C/282/2012, rozsudok Okresného súdu Prešov, sp.zn. 11C/42/2012, rozsudok Krajského súdu Prešov, sp.zn. 7Co/84/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 17CoE/175/2012. Do pozornosti dala aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu SOI - Ústredného inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave č. P/00193/01/2012 evidované na odvolacom orgáne pod č. SK/0756/99/2012 evidované na odvolacom správnom orgáne pod č. SK/0756/99/2012 zo dňa 27.05.2013, ktorým účastníkovi konania POHOTOVOST', s.r.o., Pribinova 25, Bratislava pre porušenie zákazu nekalých obchodných praktík realizáciou obchodnej praktiky, ktorá je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a podstatne narušuje alebo môže narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe uložil pokutu vo výške 30.000,- eur. Takéto dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu a preto by mala byť v danej veci aplikovaná 10 ročná premičacia doba.

4. Žalovaný svojím odvolaním podaným včas napadol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II. a VIII. z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Namietal, že v predmetnom konaní ani nie je možné, aby žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na určení, že zmluva je bezúročná a bezpoplatková. Z výrokovej i textovej časti žaloby, ako aj z jej doplnení totiž vyplýva, že žalobkyňa sa v dôsledku toho, že zmluvu o úvere č. 401300279 a zmluvu o úvere č. 401300821 považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú, domáha aj vydania bezdôvodného obohatenia. A práve tu nie je možné vidieť reálny právny dôvod, pre ktorý by určenie, že zmluva o úvere č. 401300279 a zmluva o úvere č. 401300821 je bezúročná a bezpoplatková mohlo žalobkyni akokoľvek pomôcť. Týmto nemôže byť ani potreba odstránenia nejakého stavu ohrozenia žalobkyni, či jej právnej neistoty, pretože je tu najmä príliš veľký časový odstup medzi uzatvorením zmluvy o úvere č. 401300279 a zmluvy o úvere č. 401300821 a podaním žaloby, zvlášť za situácie, keď žalobkyňa zvlášť tvrdí, že úver poskytnutý na základe tejto zmluvy o úvere č. 401300279 a zmluvy o úvere č. 401300821 bol už v celom rozsahu splatený. Vo vzťahu k zmluve o úvere č. 401300279 a zmluve o úvere č. 401300821 tak nemôže byť žalobkyňa v neistote, aký je dlh, pretože ho podľa jej vlastného tvrdenia celý splatila, má vedomosť o tom, koľko platila, preto nemôže mať naliehavý právny záujem na určení, že zmluva o úvere č. 401300279 a zmluva o úvere č. 401300821 je bezúročná a bezpoplatková. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že iba naliehavý právny záujem daný zákonom sa nepreukazuje a o tento prípad v predmetnom konaní nejde. Žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy aj z toho dôvodu, že jej nič nebráni v tom, aby svoje právo vykonala takým spôsobom, že žalovanému uhradí len to o čom je presvedčená, že je povinná zaplatiť, resp. tak, že žalovanému nezaplatí to, o čom si je vedomý, že nie je povinná zaplatiť. Pre prípad, ak žalobkyňa napriek uvedenému hradila navyše, má právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia žalobou na plnenie, ktorá bola vo viacerých rozhodnutiach považovaná za vhodný prostriedok nápravy. Žalobkyňa sa napriek uvedenému domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere č. 401300279 a zmluvy o úvere č. 401300821 popri žalobe na plnenie, čo je nehospodárne, zbytočné, neriešiacie spor. Žalobca má za to, že konajúci súd opomenul na skutkový prípad aplikovať vyššie uvedené ustanovenie § 137 písm. c) CSP. V tejto súvislosti poukázal na vysoké nároky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v oblasti hodnotenia dôkazov a v otázke splnenia procesných podmienok. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces, je preto žiaduce a nevyhnutne, aby princíp voľného hodnotenia dôkazov nebol zamieňaný s arbitrárnosťou rozhodnutia o konkrétnom procesnom nároku. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, čím došlo v konaní pred súdom prvej inštancie k takej vade konania, na ktorú odvolací súd v zmysle § 380 ods. 2 CSP prihliada z úradnej povinnosti. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov patrí medzi vady konania v zmysle

§ 389 ods. 1 písm. b) CSP, pretože znemožňuje strany brániť sa proti príslušnému rozhodnutiu. Takto je odňatá postupom súdu možnosť konať pred súdom, čo je dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s námietkou žalovaného - nedostatkom naliehavého právneho záujmu. Žalovaný na záver navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne mal za to, že v odvolaní žalobkyne proti rozsudku absentuje obligatórna náležitosť odvolania, ktorou sú odvolacie dôvody a preto je nevyhnutné predmetné odvolanie odmietnuť. Pokračovaniu v odvolacom konaní bráni neodstrániteľná vada konania. Ďalšou náležitosťou odvolania je odvolací návrh, teda to, čoho sa odvolateľ podaným odvolaním domáha (tzv. kvalitatívna stránka odvolania). Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že z odvolania žalobkyne nie je zrejmé ani to, čoho sa žalobkyňa podaným odvolaním domáha, nakoľko odvolaním možno sledovať len zmenu alebo zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. V odvolaní žalobkyne tak absentujú náležitosti ako odvolacie dôvody a odvolací návrh (návrhom možno žiadať len zmenu alebo zrušenie). Žalovaný má za to, že závery, ku ktorým na základe premís dospel súd prvej inštancie sú prijateľné, racionálne a presvedčivé, a to najmä čo sa týka otázky premlčania. Rozsudok súdu prvej inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Na záver navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalobkyne odmietol, eventuálne potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku V. a VI.

6. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného vyjadrila presvedčenie, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vyhlásil spotrebiteľské zmluvy o úvere č. 401300279 a č. 401300821 za bezúročné a bezpoplatkové. Tiež má za to, že je tu naliehavý právny záujem na ochranu jej práva a oprávnených záujmov, aby sa dosiahlo odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty, predchádzalo sporom a aby nedošlo k porušeniu jej práv ako žalobcu. Má za to, že na prejednávanej veci má naliehavý právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP. Podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcu, ktorou sa má dosiahnuť odstránenie spornosti práva a vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu a má za to, že aj jediný možný nástroj na jej ochranu ako žalobcu, nakoľko mimosúdna dohoda na vydanie bezdôvodného obohatenia nebola žalovaným akceptovaná.

7. Ďalšie písomné vyjadrenia podané neboli.

8. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej aj "CSP") a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku I., II., V., VI. a závislom výroku VIII. a IX. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť. Odvolací súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 CSP, keď v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III., IV. a VII. odvolaním napadnutý nebol a preto je v tejto časti právoplatný a prieskumom odvolacieho súdu nedotknutý.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne a žalovaného bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak určil, že úver zo zmluvy o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 a zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 401300821 zo dňa 23.01.2014 uzavretých medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené žalovaným, ktorý namietal, že súd prvej inštancie nesprávne ustálil prípustnosť žaloby vo vzťahu k výroku I. a II., resp. to, že súd sa s prípustnosťou takej žaloby žiadnym spôsobom nevysporiadal, z dôvodu ktorého je rozhodnutie súdu prvej inštancie tiež nepreskúmateľné; a ak zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 484,- eur a 170,- eur (výrok V. a VI.) v dôsledku vznesenej námietky premlčania žalovaným z dôvodu premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pri zmluve o úvere č. 401300279 a pri zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 401300821, s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené žalobkyňou, ktorá namietala, že v danej veci mala byť aplikovaná desaťročná premlčacia doba.

11. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou v danej veci domáhala určenia, že zmluva o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 a zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 401300821 zo dňa 23.1.2014 sú neplatne a určenia, že úver zo zmluvy o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 a úver zo zmluvy o úvere č. 401300821 zo dňa 23.1.2014 uzavreté medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa sa zároveň domáhala proti žalovanému zaplata sumy 484,- eur a 170,- eur a zaplata primeraného finančného zadosťučinenia. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie za preukázané, že dňa 21.11.2012 žalobkyňa ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzavreli zmluvu o úvere č. 401300279, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi peňažné prostriedky v sume 500,- eur. Dlžník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť veriteľovi spolu s príslušným poplatkom celkovo v sume 984,- eur. V zmluve nie sú uvedené základné údaje ako výška úrokovej sadzby, výška RPMN, výška priemernej RPMN či konečná splatnosť spotrebiteľského úveru. Podľa oznámenia o splatení úveru vystaveného žalovaným úver zo zmluvy č. 401300279 žalobkyňa uhradila v plnej výške 21.10.2013. Dňa 23.01.2014 žalobkyňa ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzavreli zmluvu o úvere č. 401300821, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi peňažné prostriedky v sume 200,- eur. Dlžník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť veriteľovi a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 170,- eur, t. j. zaplatiť celkovo čiastku 370,- eur. Podľa zmluvy sú celkové náklady spotrebiteľa tvorené súčtom úroku vo výške 65,25 eur (= 39,15 % ročne z poskytnutého úveru) a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 104,75 eur. Dlžník sa zaviazal v rámci dohody o plnení v splátkach uzavretej 23.1.2014 túto sumu splatiť v 10 mesačných splátkach po 37,- eur, vždy k 20. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 20.2.2014. Termín konečnej splatnosti úveru bol stanovený na 20.11.2014. RPMN bola v zmluve o úvere č. 401300821 uvedená vo výške 109,22 %, priemerná RPMN vo výške 50,91 %. V dohode o plnení v splátkach, ktorá bola uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere č. 401300821 bola RPMN uvedená vo výške 337,91 % a priemerná RPMN vo výške 50,91 %. Podľa oznámenia o splatení úveru vystaveného žalovaným úver zo zmluvy č. 401300821 žalobkyňa uhradila v plnej výške 03.12.2014.

12. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že na predmetný právny vzťah založený zmluvou o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 a zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 401300821 zo dňa 23.01.2014 uzavretej medzi stranami sporu treba aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva, ktorá skutočnosť nebola odvolateľmi v konečnom dôsledku ani namietaná, a to predovšetkým § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušné ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľa o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv.

13. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v platnom znení, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

14. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

15. Odvolací súd považuje predovšetkým za potrebné uviesť, že od 1. januára 2018 nadobudol účinnosť článok XII bod 39 zákona č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý doplnil citované ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch.

16. Uvedené ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch umožnilo spotrebiteľovi s účinnosťou od 01.01.2018 domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj určenia, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov. Podľa názoru odvolacieho súdu je možné v zmysle § 137 písm. c) CSP konštatovať, že podmienky prípustnosti žaloby vo vzťahu k výroku I. a II. súdu prvej inštancie boli splnené a spotrebiteľ sa mohol domáhať určenia, že jemu poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov v zmysle podanej žaloby, a to aj bez preukazovania naliehavého právneho záujmu z dôvodu, že hoci ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch nadobudlo účinnosť až dňa 01.01.2018, v úprave absentujú prechodné ustanovenia novely, ktorú možno tak

aplikovať aj na spory pred nadobudnutím jej účinnosti /konanie bolo začaté pred účinnosťou predmetnej novely, v danej veci dňa 23.10.2017/.

17. Súdu prvej inštancie tak nemožno vytknúť ak pripustil žalobu v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere č. 401300279 zo dňa 21.11.2012 a zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 401300821 zo dňa 23.01.2014 a pokiaľ konštatoval dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov, ktoré predpokladá § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2012 pri zmluve o úvere č. 401300279, resp. v znení účinnom do 30.04.2014 pri zmluve o úvere č. 401300821, ich existencia nebola žalovaným v podanom odvolaní namietaná alebo spochybňovaná z dôvodu ktorého odvolací súd považuje v nadväznosti rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I. a II. za vecne správny.

18. Podľa § 107 ods. 1 a 2 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je uplatnené aj v tomto konaní, nemožno pre premlčanie priznať, ak uplynie čo i len jedna z lehôt stanovených v § 107 ods. 1 a 2 OZ. Pre úspešné uplatnenie námietky premlčania tak postačuje, ak uplynie subjektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 1 OZ), hoci objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2 OZ) ešte neuplynula. Uvedené platí aj opačne.

20. Pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je významná skutočná vedomosť oprávneného o skutkových okolnostiach, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Právne posúdenie nie je významné (NS SR 1Cdo/67/2011).

21. Pre nárok uplatnený titulom bezdôvodného plnenia nad rámec poskytnutej istiny úveru je podstatná vedomosť dlžníka o obsahu zmluvy a vedomosť o rozsahu splácania úveru, aby na jeho strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Vedomosť o obsahu zmluvy je potrebné viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti úverového dlžníka o tom, že veriteľovi uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy dlžník preukázateľne získa informácie, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, že jeho platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany veriteľa. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možný úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom každej úhrady nad rámec poskytnutej istiny úveru.

22. Vedomosť o tom, že absencia zákonom stanovených náležitostí úverovej zmluvy má za následok, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, resp. že iné okolnosti zmluvy majú za následok, že úverová zmluva je neplatná, nie je pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 107 OZ významná, pretože sa jedná o vedomosť o obsahu práva. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou "Neznalosť práva neospravedlňuje." Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Pre uvedenú zložku vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. V prípade právnej domnienky, akou je znalosť práva dokonca nevyvrátiteľne. Preto pre vznik vedomosti o bezdôvodnom obohatení postačuje skutočná vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých bezdôvodné obohatenie vyplýva a nie je potrebná vedomosť o obsahu práva (NS SR 1Cdo/67/2011).

23. Je potrebné uzavrieť, že otázku znalosti práva v zásade nemožno podrobiť skúmaniu z hľadiska skutočnej vedomosti, ale vždy je zodpovedaná nevyvrátiteľnou právnou domnienkou, že znalosť práva je u každého daná.

24. Pokiaľ sa s uvedeným princípom spojí vyššie uvedená jednoznačnosť znalosti o obsahu zmluvy preukázaná jej podpisom a jednoznačnosť znalosti o vlastnom konaní, v tomto prípade o úhradách platieb na úver, nemožno prijať iný záver, ako ten, že vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny.

25. Vychádzajúc v posudzovanom prípade zo súdom prvej inštancie zistených skutočností, že žalobkyňa splatila titulom bezúročnej a bezpoplatkovej zmluvy o úvere č. 401300279 v plnej výške úver najneskôr dňa 21.10.2013, je zrejmé, že dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 OZ ku dňu podania žaloby dňa 23.10.2017 uplynula a to najneskôr dňa 22.10.2015. Rovnaký záver o uplynutí premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia platí aj pri nároku uplatnenom žalobkyňou v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 401300821. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného z dôvodu preplatenia istiny bezúročného a bezpoplatkového úveru žalobkyňou vzniklo okamihom prvého preplatenia istiny úveru žalobkyňou prvou platbou na poskytnutý úver, ktorá presiahla splatenú istinu úveru, teda dňa 31.07.2014 v rozsahu 22,- eur, kedy žalobkyňa zaplatila 37,- eur pričom 15,- eur platila na istinu úveru. K ďalšiemu bezdôvodnému obohateniu došlo dňa 02.09.2014, kedy zaplatila žalobkyňa sumu 37,- eur, dňa 03.10.2014 úhradou sumy 37,- eur, dňa 04.11.2014 úhradou sumy 37,- eur a dňa 03.12.2014 úhradou sumy 37,- eur. Okamihom prijatia platieb žalovaným tak vzniklo v rozsahu uvedených platieb bezdôvodné obohatenie a od tohto momentu začala plynúť objektívna trojročná premlčacia doba, ako aj subjektívna dvojročná premlčacia doba práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalobkyňa mala vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Poznala tak rozhodné skutočnosti z ktorých vyplýva bezdôvodné obohatenie žalovaným na jej úkor ako aj jeho výšku. Subjektívna dvojročná premlčacia doba práva na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného žalobou podanou na súde dňa 23.10.2017 tak uplynula najneskôr 01.08.2016.

26. Vzhľadom na to, že uplynutie subjektívnej premlčacej doby je samo osebe dostatočným dôvodom, pre ktorý nebolo možné žalobe vyhovieť, nezaoberal sa odvolací súd danosťou odvolacích dôvodov žalobkyne týkajúcich sa objektívnej premlčacej doby, kedy konštatovanie existencie desaťročnej premlčacej doby by v danej veci nezmenilo nič na vecne správnom závere o premlčaní nároku žalobkyne z titulu uplynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, resp. zároveň aj trojročnej objektívnej premlčacej doby a v konaní vznesenej námietky premlčania žalovaným. Odvolací súd považoval z uvedeného dôvodu rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku V. a VI. za vecne správne.

27. Záverom odvolací súd dodáva, že za nedôvodnú odvoláciu námietku považoval odvolací súd aj tvrdenie žalovaného, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a to najmä vo vzťahu k vypořádaniu sa s prípustnosťou podanej určovacej žaloby vo vzťahu k určeniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov. Odvolací súd odkazuje na Nález ÚS SR z 29.3.2007 sp.zn. I. ÚS 372/2006, ktorý uvádza že súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby strana sporu bola v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešná vrátane opravných konaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade s právnym názorom strany sporu. Jej procesný postoj zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jej návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu. Odvolací súd sa tak nestotožnil s odvolacou námietkou týkajúcou sa nedostatku riadneho a presvedčivého odôvodnenia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je riadne a presvedčivo zdôvodnené a je v ňom vysvetlený myšlienkový postup a závery, pre ktoré súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom. Súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku jasne, zrozumiteľne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, ako vec právne posúdil, ako vyložil a aplikoval príslušné predpisy a taktiež akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí vo veci samej. Napadnutý rozsudok má všetky zákonom stanovené náležitosti a po dôslednom preskúmaní obsahu spisu, vrátane podaných odvolaní, a vyjadrení, odvolací súd nenašiel dôvod na jeho zmenu či zrušenie.

28. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I., II., V., VI. a závislých výrokoch VIII. a IX. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny, nakoľko súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného na úhradu súdneho poplatku za návrh v časti, kde žalovaný úspešný nebol (§ 2 ods. 2 veta prvá) v spojení s Položkou 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov (zákon č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) a tiež sa správne vysporiadal s otázkou náhrady trov konania prihládajúc na čiastočný úspech strán sporu.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP tak, že odvolací súd stranám nárok na ich náhradu nepriznal z dôvodu, že ani jedna strana nebola so svojim odvolaním úspešná a pomer úspechu strán v odvolacom konaní je tak rovnaký.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).